Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 1 februarie 2017 [1]

Cauzele conexate C-361/15 P și C-405/15 P

Easy Sanitary Solutions BV (C-361/15 P),
Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) (C-405/15 P)
împotriva

Group Nivelles NV

„Recursuri – Regulamentul (CE) nr. 6/2002 – Procedură de declarare a nulității – Desen sau model comunitar industrial înregistrat reprezentând un sifon de duș – Desen sau model industrial anterior – Aprecierea caracterului individual și de noutate al desenului sau modelului industrial contestat – Sarcina probei ce revine persoanei care solicită declararea nulității – Cerințe legate de reproducerea desenului sau modelului industrial anterior –Termenii și sfera de aplicare a articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002 – Competențe atribuite EUIPO în cadrul administrării probei – Articolul 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 – Limitele controlului de legalitate al Tribunalului – Articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 – Motiv de ordine publică”

I – Introducere

1. Prezentele cauze ar trebui să determine Curtea să precizeze sfera de aplicare a noțiunilor și a principiilor esențiale pentru aplicarea Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare [2].

2. În special, Curtea ar trebui să fie chemată să amintească *ratio legis* a acestui regulament și competențele care trebuie sau nu trebuie să fie atribuie organelor Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) în cadrul examinării unei cereri de declarare a nulității unui desen sau model industrial comunitar înregistrat.

3. Acest litigiu își are originea în cererea de declarare a nulității formulată de I-Drain BVBA, devenită Group Nivelles NV [3], cu privire la desenul sau modelul industrial înregistrat deținut de Easy Sanitary Solutions BV [4] și care desemnează, potrivit acestei înregistrări, un „sifon de duș”. În susținerea cererii de declarare a nulității formulate în fața diviziei de anulare a EUIPO, Group Nivelles a afirmat că acest desen sau model industrial era lipsit de noutate și de caracter individual, întemeindu-se pe existența și pe divulgarea către public a unui desen sau model anterior. Dificultățile care au afectat în

1 Limba originală: franceza.

2 JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70. Acest regulament a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1891/2006 al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO 2006, L 386, p. 14, Ediție specială, 07/vol. 17, p. 212).

3 Între timp, I-Drain a fost absorbită de Group Nivelles.

4 Denumită în continuare „ESS”.

mai multe privințe examinarea acestei cereri de declarare a nulității sunt legate de erorile săvârșite atât de persoana care solicită declararea nulității, care nu a reprodus în mod corespunzător creația sa anterioară, cât și de divizia de anulare și de Camera a treia de recurs a EUIPO, care nu au reușit să compare în mod corect desenele sau modelele industriale în discuție.

4. În Hotărârea din 13 mai 2015, Group Nivelles/OAPI – Easy Sanitary Solutions (Canal de evacuare pentru duș)[5], Tribunalul a anulat deci Decizia Camerei a treia de recurs a EUIPO din 4 octombrie 2012[6].

5. Prin recursurile formulate, EUIPO și ESS solicită anularea și, respectiv, anularea în parte a acestei hotărâri.

6. În prezentele concluzii vom propune, în primul rând, Curții să invoce din oficiu un motiv întemeiat pe necompetența Tribunalului. Astfel, considerăm că acesta a depășit limitele controlului de legalitate care îi revine în temeiul articolului 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 în cadrul examinării motivului incident invocat de ESS, așa încât hotărârea atacată ar trebui, în opinia noastră, să fie anulată în parte.

7. În al doilea rând, vom propune Curții să respingă recursul formulat de EUIPO în cauza C-405/15 P.

8. Într-o primă etapă, vom expune motivele pentru care Tribunalul a săvârșit într-adevăr, în opinia noastră, o eroare de drept la punctele 77-79 din hotărârea atacată, impunând EUIPO să reconstituie desenul sau modelul industrial anterior reprodus în diversele extrase din cataloagele anexate la cererea de declarare a nulității prin combinarea diferitor părți ale acestuia. Vom explica faptul că o asemenea obligație, în condițiile în care încalcă termenii și sfera de aplicare a articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002, nu se poate înscrie în cadrul aprecierii caracterului de noutate al unui desen sau model, în sensul articolului 5 din acest regulament, și nici să țină, ca atare, de competențele atribuite organelor EUIPO prin articolul 63 alineatul (1) din regulamentul menționat.

9. Într-o a doua etapă, vom expune motivele pentru care această constatare nu este însă de natură să determine anularea actului atacat.

10. Într-o a treia și ultimă etapă, vom propune Curții să respingă recursul formulat de ESS.

II – Cadrul juridic al Uniunii

A – Regulamentul nr. 6/2002

11. Potrivit articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, un „desen sau model industrial” înseamnă aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă, în special, caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau a materialelor și/sau a ornamentației produsului în sine.

12. În temeiul articolului 4 alineatul (1) din acest regulament, un desen sau un model industrial este protejat printr-un desen sau model industrial comunitar numai dacă are caracter individual și de noutate.

5 T-15/13, EU:T:2015:281, denumită în continuare „hotărârea atacată”.

6 Cauza R 2004/2010-3, referitoare la o procedură de declarare a nulității între I-Drain și ESS.

13. Potrivit alineatului (2) al dispoziției menționate, un desen sau un model industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă a unui produs complex este considerat ca având un caracter individual și de noutate numai dacă, după încorporarea în produsul complex, piesa rămâne vizibilă la o utilizare normală a produsului și caracteristicile vizibile ale piesei îndeplinesc, fiecare în parte, condițiile de noutate și de caracter individual.

14. Potrivit articolului 5 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat, un desen sau model industrial comunitar înregistrat reprezintă o noutate dacă niciun desen sau model identic nu a fost făcut public înainte de data de depunere a cererii de înregistrare a desenului sau modelului pentru care se solicită protecție sau, dacă se revendică o prioritate, înainte de data de prioritate.

15. Articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 prevede, în plus, că desenele sau modelele industriale sunt considerate identice în cazul în care caracteristicile lor diferă între ele numai la nivelul unor detalii nesemnificative.

16. Potrivit articolului 6 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, se consideră că un desen sau un model industrial comunitar înregistrat are caracter individual dacă impresia globală pe care o produce asupra utilizatorului avizat diferă de impresia produsă asupra unui asemenea utilizator de orice alt desen sau model care a fost făcut public înainte de data de depunere a cererii de înregistrare sau, dacă se revendică o prioritate, înainte de data de prioritate.

17. În temeiul articolului 7 alineatul (1) din regulamentul menționat, în sensul aplicării articolului 5 alineatul (1) litera (b) și a articolului 6 alineatul (1) litera (b) din același regulament, se consideră că un desen sau un model industrial a fost divulgat publicului dacă a fost publicat ca urmare a înregistrării sau în alt mod sau a fost expus, utilizat în comerț sau făcut public în orice alt mod înainte de data la care desenul sau modelul pentru care se solicită protecția a fost făcut public pentru prima dată, cu excepția situațiilor în care aceste acțiuni nu ar fi putut deveni cunoscute, în cursul normal al afacerilor, grupurilor specializate din sectorul în cauză care funcționează în Uniunea Europeană.

18. Articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Întinderea protecției”, prevede că protecția conferită de desenul sau modelul industrial comunitar se întinde asupra oricărui desen sau model care nu produce asupra utilizatorului avizat o impresie vizuală globală diferită.

19. Potrivit articolului 25 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, un desen sau un model industrial comunitar poate fi declarat nul dacă nu îndeplinește condițiile stabilite de articolele 4-9 din regulamentul menționat.

20. În cadrul titlului VII, denumit „Acțiuni”, articolul 61 alineatul (2) din regulamentul menționat prevede că „[a]cțiunea [în fața Curții de Justiție] se înaintează pe motive de necompetență, încălcarea unor norme fundamentale de procedură, nerespectarea tratatului, nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia sau abuzul de putere”.

21. În cadrul titlului VIII, denumit „Procedura în fața Oficiului”, articolul 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 prevede în plus că, „[î]n cursul procedurii, Oficiul procedează la examinarea din oficiu a faptelor. Cu toate acestea, în cazul unei acțiuni în nulitate, examinarea este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți”.

22. Potrivit articolului 65 alineatul (1) din acest regulament, EUIPO poate, în cadrul oricărei proceduri, să administreze mijloace de probă, în special ascultarea părților și a martorilor, solicitarea de informații, precum și prezentarea de documente și de mijloace de probă, sau poate chiar să solicite o expertiză.

B – Regulamentul nr. 2245/2002

23. În sfârșit, Regulamentul (CE) nr. 2245/2002 al Comisiei din 21 octombrie 2002 privind normele de punere în aplicare a Regulamentului nr. 6/2002[7] prevede la articolul 28 alineatul (1) litera (b) punctele (v) și (vi), următoarele:

„(1) O cerere pentru declararea nulității, introdusă în fața Oficiului în temeiul articolului 52 din Regulamentul [nr. 6/2002], conține următoarele informații:

[…]

(b) în ceea ce privește motivele invocate în cerere:

[…]

(v) în cazul în care cauzele de nulitate se întemeiază pe faptul că desenul sau modelul comunitar înregistrat nu îndeplinește condițiile enunțate la articolele 5 și 6 din Regulamentul [nr. 6/2002], precizarea și reproducerea desenelor sau a modelelor anterioare care ar putea constitui o piedică în declararea noutății sau a caracterului individual al desenului sau al modelului comunitar înregistrat, precum și documentele care dovedesc existența respectivelor desene sau modele anterioare;

(vi) faptele, dovezile și observațiile prezentate în sprijinul cererii;

[…]”

III – Istoricul litigiului

24. ESS este titulara desenului sau modelului industrial comunitar înregistrat cu numărul 000107834-0025, depus la 28 noiembrie 2003 (denumit în continuare „desenul sau modelul industrial contestat”).

25. Desenul sau modelul industrial contestat este reprezentat după cum urmează:

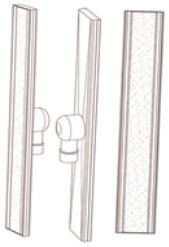

26. Acest desen sau model desemnează, potrivit acestei înregistrări, un „sifon de duș (shower drain)”.

27. La 3 septembrie 2009, recurenta, I-Drain, a depus la EUIPO o cerere de declarare a nulității desenului sau modelului industrial contestat, întemeiată pe articolul 25 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002. În cererea de declarare a nulității, recurenta a arătat că desenul sau modelul industrial contestat nu îndeplinea condițiile stabilite la articolele 4-9 din Regulamentul nr. 6/2002 întrucât partea acestui desen sau model industrial care rămâne vizibilă la o utilizare normală, mai precis placa de acoperire neperforată, era lipsită de noutate și nu avea caracter individual.

7 JO 2002, L 341, p. 28, Ediție specială, 13/vol. 39, p. 14, denumit în continuare „regulamentul de punere în aplicare”.

28. În susținerea cererii sale de declarare a nulității și pentru a dovedi existența și divulgarea către public a unui desen sau model industrial anterior identic, recurenta a reprodus extrase din cataloagele de produse ale întreprinderii Blücher, din anul 1998 și, respectiv, din anul 2000 [8], în care figura următoarea ilustrație (denumită în continuare „desenul sau modelul industrial anterior”):

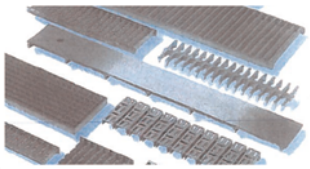

29. Prin decizia din 23 septembrie 2010, divizia de anulare a EUIPO a admis cererea de declarare a nulității desenului sau modelului industrial contestat întemeiată pe articolul 25 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002, considerând că desenul sau modelul industrial contestat era lipsit de noutate în sensul articolului 5 din acest regulament.

30. Divizia de anulare a pornit de la principiul că singurul element vizibil al desenului sau modelului industrial contestat, după instalare, era placa sa de acoperire. Prin urmare, aceasta a considerat că placa respectivă era identică cu placa situată în centrul ilustrației reproduse la punctul 28 de mai sus și a admis, doar în acest temei, cererea de declarare a nulității.

31. La 15 octombrie 2010, ESS a formulat o cale de atac împotriva deciziei diviziei de anulare, în temeiul articolelor 55-60 din Regulamentul nr. 6/2002.

32. În cadrul acestei proceduri, părțile au prezentat fapte și probe noi în susținerea afirmațiilor lor, admise de Camera a treia de recurs a EUIPO.

33. Prin Decizia din 4 octombrie 2012, aceasta a anulat decizia diviziei de anulare (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

34. Spre deosebire de divizia de anulare, Camera a treia de recurs a EUIPO a considerat că desenul sau modelul industrial contestat era compus nu numai dintr-o placă de acoperire în formă dreptunghiulară, ci și din renuri laterale și din fețe externe ale sifonului de duș. Prin urmare, l-a comparat cu desenul sau modelul industrial anterior, constituit, în opinia ei, „dintr-un sifon de duș foarte simplu și dreptunghiular compus dintr-o placă de acoperire prevăzută cu un orificiu” [9].

35. În acest temei, Camera a treia de recurs a EUIPO a considerat că desenul sau modelul industrial contestat avea un caracter de noutate în sensul articolului 5 din Regulamentul nr. 6/2002, în condițiile în care nu era identic cu desenul sau modelul industrial anterior, aceste două desene prezentând diferențe „perceptibile cu ușurință”, care nu erau „minime și nici dificil de apreciat în mod obiectiv” [10].

36. În consecință, Camera a treia de recurs a EUIPO a trimis cauza la divizia de anulare.

8 Denumite în continuare „cataloagele Blücher”.

9 Punctul 31 din decizia în litigiu.

10 Punctul 32 din decizia în litigiu.

IV – Procedura în fața Tribunalului

A – Motivele invocate de părți

37. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 7 ianuarie 2013, Group Nivelles a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu.

38. În susținerea acestei acțiuni, Group Nivelles a invocat un motiv unic, întemeiat pe o eroare săvârșită de Camera a treia de recurs a EUIPO la momentul comparării desenului sau modelului industrial contestat cu desenele și modelele anterioare care fuseseră invocate în susținerea cererii de declarare a nulității. În opinia acesteia, eroarea respectivă a condus Camera a treia de recurs a EUIPO la concluzia eronată că desenul sau modelul industrial contestat era nou, în sensul articolului 5 din Regulamentul nr. 6/2002. În acest scop, Group Nivelles a prezentat un nou document vizând să demonstreze lipsa noutății desenului sau modelului industrial contestat. De asemenea, reclamantul a solicitat Tribunalul modificarea deciziei în litigiu.

39. În cadrul memoriului său în răspuns, depus la grefa Tribunalului la 15 iulie 2013, ESS a solicitat anularea deciziei în litigiu pentru un alt motiv decât cele invocate de Group Nivelles în cadrul cererii de anulare. Astfel, ESS susținea că, pe de o parte, la punctul 31 din decizia în litigiu, Camera a treia de recurs a EUIPO nu a ținut seama deloc de argumentele sale prin care urmărea să demonstreze că utilizarea în industrie căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior îl distingea de desenul sau modelul industrial contestat și că, pe de altă parte, nu și-a motivat în mod corespunzător decizia în această privință [11]. În consecință, ESS afirma că desenul sau modelul industrial anterior nu a fost identificat în mod corect de Camera a treia de recurs a EUIPO, ceea ce ar fi afectat aprecierea temeiniciei cererii de declarare a nulității.

B – Hotărârea atacată

40. Hotărârea atacată cuprinde trei părți:

41. În prima parte, care include punctele 15-35 din această hotărâre, Tribunalul a examinat chestiunile privind admisibilitatea invocate de ESS și de EUIPO. Acest raționament nu este contestat în cadrul prezentelor recursuri.

42. În cea de a doua parte a hotărârii menționate, care cuprinde punctele 36-92, Tribunalul a examinat cele două capete de cerere invocate de Group Nivelles în cadrul acțiunii sale în anulare.

43. Într-o primă etapă (punctele 36-88 din hotărârea atacată), Tribunalul a admis motivul unic invocat de Group Nivelles.

44. Mai întâi, la punctele 59-70 din această hotărâre, Tribunalul a statuat că, într-adevăr, Camera a treia de recurs a EUIPO a săvârșit o eroare în cadrul aprecierii noutății desenului sau a modelului industrial contestat comparând toate caracteristicile vizibile ale acestuia cu un singur element al desenului sau modelului anterior și astfel neinterpretând în mod corect, în decizia în litigiu, consecințele care decurg din eroarea săvârșită de divizia de anulare pe care a constatat-o. Acest raționament nu este repus în discuție în cadrul prezentelor recursuri.

11 ESS susține teza potrivit căreia desenul sau modelul industrial anterior invocat de Group Nivelles, inclusiv cel care figurează în cataloagele Blücher, nu poate repune în discuție caracterul individual și de noutate al desenului sau modelului industrial contestat, din moment ce avea în vedere produse diferite, și anume canale de evacuare a lichidelor, destinate a fi utilizate în industrie.

45. În continuare, la punctele 71-86 din hotărârea menționată, Tribunalul a trecut la examinarea diferitor argumente invocate de EUIPO și de ESS cu scopul de a verifica dacă acestea repuneau în discuție aprecierea respectivă. Tribunalul a respins ansamblul acelor argumente și cu această ocazie a impus EUIPO o nouă obligație, pe care acesta o contestă în cadrul recursului său. La capătul acestei analize, Tribunalul a primit motivul unic invocat de Group Nivelles în cadrul recursului său și a admis cererea de anulare formulată de acesta.

46. Într-o a doua etapă (punctele 89-92 din hotărârea atacată), Tribunalul a respins cererea formulată de Group Nivelles prin care se urmărea modificarea deciziei în litigiu, statuând că nu putea efectua, în locul organelor EUIPO, o examinare completă a noutății desenului sau modelului industrial contestat.

47. În cea de a treia și ultima parte a respectivei hotărâri, care include punctele 93-139, Tribunalul a examinat motivul incident invocat de ESS, întemeiat pe o încălcare a obligației de motivare.

48. După ce a constatat, la punctul 100 din aceeași hotărâre, că respectiva Cameră a treia de recurs a EUIPO și-a motivat decizia conform cerințelor legale, Tribunalul a procedat la examinarea, la punctele 102-133 din hotărârea menționată, a aspectului dacă identificarea produsului exact în care este încorporat desenul sau modelul industrial anterior, invocat în susținerea cererii de nulitate, constituie un criteriu pertinent în privința aprecierii noutății sau a caracterului individual al desenului sau modelului industrial contestat. În urma acestei analize, Tribunalul a considerat că acest criteriu prezintă într-adevăr pertinență pentru aprecierea caracterului individual al desenului sau modelului industrial contestat. În continuare, acesta a statuat în sensul că respectiva Cameră a treia de recurs a EUIPO a calificat în mod greșit produsul situat în centrul reproducerii anexate la cererea de declarare a nulității drept „sifon de duș”, admițând astfel cererea de anulare formulată de ESS.

49. În hotărârea atacată, Tribunalul a admis, așadar, atât motivul unic invocat de Group Nivelles, cât și motivul incident invocat de ESS și, în consecință, a anulat decizia în litigiu. În schimb, Tribunalul a respins cererea de modificare a acestei decizii prezentată de Group Nivelles.

V – Concluziile părților și procedura în fața Curții

50. Prin recursul formulat în cauza C-405/15 P, EUIPO solicită Curții anularea hotărârii atacate și obligarea Group Nivelles și a ESS la plata cheltuielilor de judecată pe care le-a efectuat.

51. ESS solicită Curții admiterea recursului în ceea ce privește primele două motive invocate de EUIPO și obligarea Group Nivelles la plata cheltuielilor de judecată efectuate de EUIPO. De asemenea, aceasta solicită Curții respingerea recursului în ceea ce privește al treilea motiv invocat de EUIPO și obligarea EUIPO la plata cheltuielilor de judecată efectuate de ESS în ceea ce privește acest motiv.

52. La rândul său, Group Nivelles solicită Curții respingerea acestui recurs și obligarea EUIPO la plata cheltuielilor de judecată pe care a trebuit să le efectueze.

53. Regatul Unit, al cărui memoriu în intervenție în susținerea concluziilor EUIPO a fost admis prin decizia președintelui Curții din 20 ianuarie 2016, solicită Curții anularea hotărârii atacate, înțelegându-se că acesta solicită să suporte propriile cheltuieli de judecată.

54. Prin recursul formulat în cauza C-361/15 P, ESS solicită Curții anularea în parte a hotărârii atacate și obligarea părții care a căzut în pretenții la plata cheltuielilor de judecată.

55. EUIPO și Group Nivelles solicită Curții respingerea acestui recurs și obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată efectuate de fiecare dintre ele.

56. Prin decizia președintelui Curții din 8 iunie 2016, cauzele C-361/15 P și C-405/15 P au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

VI – Observații introductive

57. În cadrul prezentelor recursuri propunem Curții să invoce din oficiu un motiv pe care îl considerăm de ordine publică, și anume cel întemeiat pe nerespectarea de către Tribunal a limitelor controlului său de legalitate, astfel cum este definit la articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002.

58. Astfel, pentru motivele pe care le vom prezenta, considerăm că Tribunalul și-a depășit competențele care îi sunt atribuite în cadrul controlului său de legalitate asupra deciziei în litigiu.

59. Încălcarea normelor de competență ține de încălcarea normelor fundamentale de procedură și, ca atare, trebuie să fie considerată ca reprezentând un motiv de ordine publică ce trebuie examinat din oficiu [12]. Astfel, aceste norme urmăresc să garanteze o valoare fundamentală a ordinii juridice a Uniunii, și anume echilibrul instituțional din care se inspiră principiul repartizării competențelor între EUIPO și Tribunal, pe care legiuitorul l-a transpus la articolul 61 din Regulamentul nr. 6/2002. În plus, aceste norme sunt stabilite, în mod evident, în interesul colectivității în general.

60. Curtea, care are rolul de a asigura respectarea dreptului, este, așadar, obligată să garanteze că Tribunalul, sesizat cu o acțiune în anulare, nu depășește competențele care îi sunt încredințate de legiuitor în cadrul acțiunilor introduse împotriva deciziilor camerelor de recurs ale EUIPO.

61. În jurisprudența sa, Curtea a confirmat de altfel, în mai multe rânduri, că necompetența autorului actului atacat constituie un motiv de ordine publică ce poate, și chiar trebuie, să fie invocat din oficiu de instanța Uniunii, chiar dacă niciuna dintre părți nu i-a solicitat să procedeze astfel [13].

62. În speță, subliniem că părțile au fost invitate să își prezinte observațiile cu privire la acest aspect.

63. Prin urmare, nimic nu se opune, în opinia noastră, ca acest motiv, pe care îl considerăm de ordine publică, să fie examinat de Curte din oficiu.

VII – Cu privire la motivul de ordine publică întemeiat pe nerespectarea de către Tribunal a limitelor controlului său de legalitate în cadrul examinării motivului incident invocat de ESS

64. Potrivit articolului 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, o acțiune împotriva hotărârilor camerelor de recurs ale EUIPO se înaintează în fața Tribunalului pentru motive de nerespectare a tratatului, de nerespectare a dispozițiilor acestui regulament sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestora.

12 Potrivit jurisprudenței, necompetența autorului actului atacat trebuie să fie invocată din oficiu de instanța comunitară. A se vedea în acest sens Hotărârea din 10 mai 1960, Germania/Înalta Autoritate (19/58, EU:C:1960:19, p. 488), Hotărârea din 30 septembrie 1982, Amylum/Consiliul (108/81, EU:C:1982:322, punctul 28), Hotărârea din 13 iulie 2000, Salzgitter/Comisia (C-210/98 P, EU:C:2000:397, punctele 56 și 57), Hotărârea din 27 februarie 1992, BASF și alții/Comisia (T-79/89, T-84/89-T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 și T-104/89, EU:T:1992:26, punctul 31), Hotărârea din 24 septembrie 1996, Marx Esser și del Amo Martinez/Parlamentul (T-182/94, EU:T:1996:130, punctul 44), Hotărârea din 28 ianuarie 2003, Laboratoires Servier/Comisia (T-147/00, EU:T:2003:17, punctul 45), și Hotărârea din 21 septembrie 2005, Kadi/Consiliul și Comisia (T-315/01, EU:T:2005:332, punctul 61).

13 Hotărârea din 13 iulie 2000, Salzgitter/Comisia (C-210/98 P, EU:C:2000:397, punctul 56 și jurisprudența citată), precum și Ordonanța din 13 aprilie 2011, Planet/Comisia (T-320/09, EU:T:2011:172, punctul 41 și jurisprudența citată).

65. În temeiul jurisprudenței, reiese din această dispoziție că Tribunalul nu poate anula sau modifica decizia care face obiectul acțiunii decât dacă, la momentul adoptării deciziei, aceasta era afectată de unul dintre motivele de anulare sau de modificare prevăzute la articolul 61 alineatul (2) din regulamentul menționat [14]. Rezultă că competența de modificare recunoscută Tribunalului nu are ca efect să confere acestuia posibilitatea de a substitui propria apreciere celei a camerei de recurs a EUIPO și, cu atât mai puțin, de a proceda la o apreciere cu privire la care camera respectivă nu s-a pronunțat încă [15].

66. Or, în cadrul examinării motivului incident invocat de ESS, în special la punctele 112-133 din hotărârea atacată, Tribunalul a urmărit să examineze chestiunea dacă utilizarea căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior, invocat în susținerea cererii de declarare a nulității, este într-adevăr un factor pertinent în vederea aprecierii caracterului individual sau de noutate al desenului sau modelului industrial contestat, aspect care nu a fost examinat de Camera a treia de recurs a EUIPO în decizia în litigiu.

67. Desigur, în prezenta cauză, părțile au dezbătut această problemă în fața organelor EUIPO [16]. Divizia de anulare, la punctul 20 din decizia sa, a respins argumentul și a explicat că utilizarea căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior nu este un factor pertinent pentru compararea desenelor sau modelelor industriale în discuție, în condițiile în care nu este vorba despre un factor legat de aspectul produsului.

68. Pe de altă parte, ESS a susținut încă o dată în fața Tribunalului teza potrivit căreia utilizarea în industrie căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior afectează aprecierea temeiniciei cererii de declarare a nulității [17].

69. Și totuși, astfel cum a arătat Tribunalul în mod expres la punctul 111 din hotărârea atacată, Camera a treia de recurs a EUIPO „nu a luat poziție, în decizia [în litigiu],” cu privire la acest aspect.

70. În consecință, procedând, în locul Camerei a treia de recurs a EUIPO, la examinarea articolelor 5-7 din Regulamentul nr. 6/2002 în lumina argumentelor dezbătute și a elementelor de probă prezentate în fața acesteia, Tribunalul a modificat decizia în litigiu fără să fi constatat în prealabil că această decizie era afectată de unul dintre motivele de anulare prevăzute la articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, în special fără să fi constatat că era afectată de un viciu de motivare.

71. Aprecierea Tribunalului este prin aceasta foarte contradictorie.

72. Astfel, ESS reproșa Camerei a treia de recurs a EUIPO tocmai faptul că nu și-a motivat decizia și nu a ținut seama de argumentele sale în ceea ce privește pertinența, în vederea aprecierii noutății desenului sau modelului industrial contestat, a utilizării căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior, făcând ca această decizie să devină incomprehensibilă [18].

73. Or, Tribunalul a respins cu fermitate motivul întemeiat pe lipsa de motivare a deciziei în litigiu, statuând la punctul 100 din hotărârea atacată că decizia în litigiu „este motivată suficient în acest sens, în măsura în care se arată, la punctul 31, că este vorba despre un «sifon de duș»”.

14 A se vedea prin analogie Hotărârea din 5 iulie 2011, Edwin/OAPI (C-263/09 P, EU:C:2011:452, punctul 71).

15 Hotărârea din 5 iulie 2011, Edwin/OAPI (C-263/09 P, EU:C:2011:452, punctul 72).

16 A se vedea punctele 104-111 din hotărârea atacată.

17 A se vedea punctele 93-96 și 101 din hotărârea atacată.

18 A se vedea punctele 93 și 96 din hotărârea atacată.

74. Cu toate acestea, la punctele următoare, cu alte cuvinte, la punctele 101-133 din hotărârea amintită, Tribunalul nu numai că efectuează o examinare detaliată a pertinenței acestui factor în lumina argumentelor dezbătute și a elementelor de probă prezentate de părți în cursul procedurii, deci în locul Camerei a treia de recurs a EUIPO, ci concluzionează și în sensul pertinenței acestuia în vederea aprecierii caracterului individual al desenului sau modelului industrial contestat.

75. Această contradicție în analiza Tribunalului rezultă în mod incontestabil din motivarea insuficientă a deciziei în litigiu, pe care Tribunalul nu a sancționat-o ca atare.

76. În opinia noastră, Tribunalul trebuia să se limiteze să constate o lipsă de motivare a deciziei în litigiu și să nu se pronunțe asupra aprecierii formulate de Camera a treia de recurs a EUIPO în ceea ce privește argumentele dezbătute de părți în fața acesteia [19].

77. Astfel, rolul Tribunalului este de a se asigura că deciziile pronunțate de camerele de recurs ale EUIPO sunt motivate, în conformitate cu articolul 62 din Regulamentul nr. 6/2002, obligația de motivare reprezentând o normă fundamentală de procedură, așa cum arată acesta într-un mod foarte adecvat la punctul 98 din hotărârea atacată. Curtea, care constituie ultimul nivel de control, trebuie să aibă astfel posibilitatea de a cunoaște soluția pe care camera de recurs a EUIPO a rezervat-o argumentelor invocate de părți și motivele care justifică, dacă este cazul, respingerea acestor argumente.

78. În prezenta cauză, în condițiile în care ne aflăm la al treilea și ultimul nivel de exercitare a acțiunii [20], se impune constatarea că nu cunoaștem încă motivele pentru care Camera a treia de recurs a EUIPO nu a reținut argumentele invocate de părți în ceea ce privește pertinența, în vederea aprecierii noutății unui desen sau a unui model industrial, a utilizării căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior.

79. Ținând seama de imprecizia modului de redactare a deciziei în litigiu, Tribunalul nu putea, așadar, să procedeze la o asemenea examinare fără să fi anulat în prealabil această decizie pentru lipsă de motivare.

80. Efectuând analiza vizată la punctele 112-133 în locul Camerei a treia de recurs a EUIPO, Tribunalul a depășit, așadar, în opinia noastră, limitele controlului de legalitate al deciziilor camerelor de recurs ale EUIPO prevăzut la articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, depășindu-și astfel competențele în cadrul examinării motivului incident invocat în fața sa de ESS.

81. În consecință, considerăm că trebuie să se anuleze în parte hotărârea atacată, în condițiile în care Tribunalul, la punctele 112-133 din această hotărâre, Tribunalul a apreciat aspectul dacă identificarea produsului în care este încorporat desenul sau modelul industrial anterior este un factor pertinent în vederea aprecierii caracterului individual sau de noutate al desenului sau modelului industrial contestat [21].

82. În aceste condiții, propunem Curții să nu examineze al treilea motiv invocat în recursul introdus de EUIPO (C-405/15 P) și nici primul motiv invocat în recursul introdus de ESS (C-361/15 P), acestea fiind îndreptate împotriva aprecierii Tribunalului care figurează la punctele 112-133 din hotărârea atacată.

19 De altfel, Tribunalul a adoptat această atitudine în momentul examinării concluziilor în modificare formulate de Group Nivelles (punctul 91 din hotărârea atacată).

20 Decizia diviziei de anulare a făcut obiectul unei prime căi de atac în fața Camerei a treia de recurs a EUIPO, iar decizia pronunțată de aceasta a fost contestată în fața Tribunalului, a cărui hotărâre face astăzi obiectul unui recurs.

21 În jurisprudența sa, Curtea a limitat întinderea controlului jurisdicțional al Tribunalului asupra deciziilor camerei de recurs a EUIPO în domeniul modelelor sau desenelor industriale la o examinare a erorilor vădite de apreciere atunci când acesta din urmă este chemat să efectueze aprecieri cu un grad înalt de tehnicitate care justifică recunoașterea unei marje de apreciere [Hotărârea din 18 octombrie 2012, Neuman și Galdeano del Sel/Baena Grup (C-101/11 P și C-102/11 P, EU:C:2012:641, punctele 41 și 42, precum și jurisprudența citată)].

VIII – Cu privire la recursul formulat de EUIPO în cauza C-405/15 P

83. În susținerea recursului, EUIPO invocă trei motive.

84. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a articolului 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 și ridică problema sarcinii probei și pe cea a administrării probelor în cadrul unei acțiuni în declararea nulității unui desen sau model industrial înregistrat.

85. În ceea ce privește cel de al doilea motiv, acesta este întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a articolului 5 din Regulamentul nr. 6/2002 coroborat cu articolul 25 alineatul (1) litera (b) din același regulament, EUIPO criticând aprecierile pe care Tribunalul le-a formulat referitor la modalitățile de examinare a noutății desenului sau modelului industrial contestat.

86. Cu toate că sunt întemeiate pe dispoziții de drept diferite, argumentele dezvoltate de EUIPO în susținerea acestor două motive se suprapun și vizează puncte din hotărârea atacată care trebuie citite și interpretate împreună. În consecință, vom examina aceste prime două motive împreună.

87. În sfârșit, al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolelor 6 și 7 din Regulamentul nr. 6/2002 coroborate cu articolul 25 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, EUIPO contestând, de data aceasta, raționamentul adoptat de Tribunal în ceea ce privește pertinența, în vederea aprecierii caracterului individual al desenului sau modelului contestat, a identificării produsului căruia i se aplică desenul sau modelul industrial anterior sau în care acesta este încorporat.

88. În condițiile în care acest motiv este îndreptat împotriva unor motive a căror anulare o propunem ca urmare a încălcării de către Tribunal a limitelor controlului său jurisdicțional, vom propune Curții să nu îl examineze.

A – Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, și cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a articolului 5 din acest regulament, referitor la noutatea unui desen sau model industrial comunitar, coroborat cu articolul 25 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat

89. Înainte de a începe analiza acestor motive, trebuie precizat că litigiul cu care este sesizată Curtea în prezent își are originea într-o identificare incorectă a desenului sau modelului industrial anterior revendicat în cadrul cererii de declarare a nulității, Group Nivelles neprezentând în fața organelor EUIPO nicio imagine care să reprezinte întregul dispozitiv de evacuare a lichidelor propus de întreprinderea Blücher [22].

90. Este deci important să se aibă în vedere cadrul și modalitatea în care organele EUIPO au apreciat noutatea desenului sau modelului industrial contestat.

22 După cum reiese din cuprinsul punctelor 68 și 76 din hotărârea atacată, necontestate de EUIPO, o imagine completă a acestui dispozitiv a fost prezentată de ESS în cadrul observațiilor sale depuse în fața diviziei de anulare. Group Nivelles a comunicat respectiva imagine Tribunalului numai în anexa la cererea sa introductivă, acesta din urmă considerând în mod întemeiat că înscrisul în discuție nu poate fi primit (a se vedea punctele 21-24 din hotărârea atacată).

91. Astfel, în cadrul cererii sale de declarare a nulității, recurenta a reprodus partea din desenul sau modelul industrial pe care a considerat-o vizibilă în cursul unei utilizări normale, și anume placa de acoperire, reprezentată în cataloagele Blücher după cum urmează:

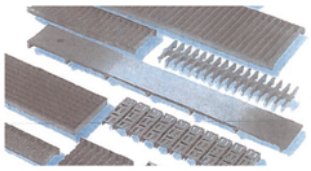

92. Divizia de anulare a considerat că singurul element al desenului sau modelului industrial contestat vizibil după instalare era placa sa de acoperire, reprezentată după cum urmează:

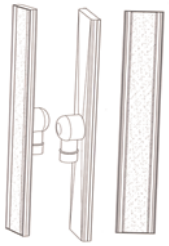

93. Aceasta a considerat că placa de acoperire era identică cu placa reprezentată în desenul sau modelul industrial anterior și a admis, pe această bază, cererea de declarare a nulității formulată de I-Drain.

94. În ceea ce privește Camera a treia de recurs a EUIPO, aceasta a considerat că alte elemente ale sifonului de duș reprezentat prin desenul sau modelul industrial contestat vor rămâne vizibile după instalare. Aceasta a comparat deci desenul sau modelul industrial contestat, compus dintr-o placă de acoperire în formă dreptunghiulară, dar și din renuri laterale și din fețe exterioare ale sifonului, doar cu placa de recuperare reprodusă în desenul sau modelul industrial anterior, ajungând astfel la concluzia lipsei de identitate dintre acestea și anulând decizia diviziei de anulare.

95. În fața Tribunalului, Group Nivelles a prezentat în acest caz, în anexa A.9 la cererea sa introductivă de instanță (numerotată p. 76 din această anexă), un nou document, reprezentând o imagine completă a dispozitivului de evacuare a lichidelor astfel cum a fost propus de întreprinderea Blücher. Tribunalul a considerat în mod întemeiat că acest document nu poate fi primit.

96. În observațiile depuse la Tribunal, EUIPO a susținut, prin urmare, că Group Nivelles nu a demonstrat existența unui desen sau a unui model industrial anterior desenului sau modelului industrial contestat care să aibă toate caracteristicile acestuia din urmă.

97. În cadrul examinării acestui argument, la punctele 77-79 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat după cum urmează:

„77 [Î]n orice caz, […] în ipoteza unui desen sau model industrial constituit din mai multe componente, trebuie să se considere că acesta a fost făcut public, în sensul articolului 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, atunci când toate componentele au fost făcute publice și când s-a indicat în mod clar că aceste componente erau destinate să fie combinate între ele pentru a forma un anumit produs, permițând astfel identificarea formei și a caracteristicilor acestui desen sau model industrial.

78. Cu alte cuvinte, nu se poate admite că un desen sau model industrial prezintă caracter de noutate, în sensul articolului 5 din Regulamentul nr. 6/2002, atunci când constă doar într-o combinație de desene sau modele industriale care au fost deja făcute publice și cu privire la care s-a precizat deja că erau destinate să fie utilizate împreună.

79. În speță, aceasta înseamnă că, în condițiile în care, pentru motivele expuse […], reieșea în mod clar din cataloagele Blücher că placa de acoperire care figurează în centrul ilustrației […] era destinată să fie combinată cu cuve și cu sifoane propuse de întreprinderea Blücher și care sunt cuprinse deopotrivă în aceste cataloage pentru a constitui un dispozitiv de evacuare a lichidelor complet, revenea [EUIPO], pentru a aprecia noutatea desenului sau modelului industrial contestat, sarcina de a-l compara în special cu o evacuare a lichidelor constituită din placa de acoperire în cauză combinată cu celelalte elemente ale unui dispozitiv de evacuare a lichidelor propuse de întreprinderea Blücher, chiar dacă în cataloagele menționate nu figura nicio imagine a unei astfel de combinații.”

98. În susținerea primului motiv, EUIPO afirmă că, la punctul 79 din hotărârea atacată, Tribunalul a încălcat articolul 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 și în special principiile care trebuie să guverneze sarcina și administrarea probei în cadrul acțiunii în declararea nulității unui desen sau model industrial prin faptul că a prevăzut cerința ca acesta să reconstituie desenul sau motivul anterior pe baza a diferite extrase din cataloagele anexate la cererea de declarare a nulității.

99. În susținerea celui de al doilea motiv, EUIPO afirmă că, la punctele 77 și 78 din hotărârea atacată, Tribunalul a încălcat normele care trebuie să guverneze noutatea unui desen sau model comunitar, prevăzute la articolul 5 din Regulamentul nr. 6/2002, instituind în sarcina acestuia obligația de a combina diferitele componente ale unui desen sau model care au fost făcute publice în mod separat.

100. Examinarea în comun a acestor motive se impune, în măsura în care ambele ridică problema legalității acestei obligații în raport cu dispozițiile de fond și de procedură al Regulamentului nr. 6/2002.

101. În plus, din moment ce primul motiv vizează să repună în cauză raționamentul adoptat de Tribunal la punctul 79 din hotărârea atacată, iar al doilea motiv urmărește, la rândul său, să conteste aprecierile Tribunalului care figurează la punctele 77 și 78 din aceeași hotărâre, aceste puncte trebuie examinate împreună.

102. Astfel, punctele 78 și 79 din hotărârea atacată trebuie să fie citite și interpretate în lumina principiului pe care Tribunalul îl desprinde în cuprinsul punctului 77 din această hotărâre. Acest lucru reiese cu multă claritate, pe de o parte, din expresia „cu alte cuvinte” utilizată de Tribunal în introducerea la punctul 78 din hotărârea respectivă și, pe de altă parte, din termenii „[î]n speță, aceasta înseamnă că”, utilizați de acesta la punctul 79 din hotărârea atacată, Tribunalul ajungând astfel în speță la concluzia principiului pe care îl desprinde mai devreme.

1. Argumentația părților

a) Cu privire la primul motiv

103. EUIPO contestă în esență modul în care Tribunalul a administrat probele prezentate de reclamant în susținerea cererii sale de declarare a nulității și concluziile la care acesta a ajuns, la punctul 79 din hotărârea atacată, în ceea ce privește obligațiile ce revin EUIPO în cadrul probelor prezentate de persoana care solicită declararea nulității.

104. EUIPO susține că Tribunalul a încălcat articolul 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 statuând, la punctele 74 și 79 din hotărârea atacată, că desenul sau modelul industrial anterior invocat în susținerea cererii de declarare a nulității era constituit nu doar din placa de acoperire care făcea parte din desenul sau modelul industrial anterior, ci din întregul dispozitiv de evacuare a lichidelor.

105. Tribunalul s-ar fi substituit astfel persoanei care solicită declararea nulității, identificând care dintre desenele sau modelele industriale anterioare reproduse în cataloagele Blücher erau pertinente în vederea aprecierii temeiniciei cererii de declarare a nulității.

106. Or, în aceste condiții, Tribunalul nu ar fi respectat, pe de o parte, competențele atribuite EUIPO în cadrul examinării unei cereri de declarare a nulității, prevăzute la articolul 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, și, pe de altă parte, obligațiile care revin persoanei care solicită declararea nulității atunci când aceasta urmărește să dovedească existența unui desen sau a unui model industrial anterior identic sau care produce o impresie globală similară, prevăzute la articolul 28 alineatul (1) litera (b) punctele (v) și (vi) din regulamentul de punere în aplicare.

107. EUIPO susține că, în temeiul acestei din urmă dispoziții, dar și al principiilor reținute de Curte la punctul 25 din Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions [23], persoana care solicită declararea nulității este obligată să identifice cu precizie, în cadrul înscrisurilor pe care le prezintă, care sunt desenele sau modelele industriale anterioare pertinente pentru acțiunea în declararea nulității inițiată. Astfel, nu ar fi de competența EUIPO să se substituie, în cadrul administrării probelor, persoanei care solicită declararea nulității.

108. În primul rând, EUIPO nu și-ar putea întemeia decizia pe o probă pe care niciuna dintre părți nu a furnizat-o sau pe un desen sau model industrial anterior pe care persoana care solicită declararea nulității nu l-ar fi invocat în mod explicit, astfel cum ar fi situația în speță.

109. În al doilea rând, nu ar fi de competența EUIPO să cerceteze care desen sau model industrial anterior dintre toate cele reprezentate în documentele prezentate de solicitant ar putea fi pertinent, întrucât o asemenea atitudine ar echivala cu favorizarea uneia dintre părți în detrimentul celeilalte și cu încălcarea dreptului la apărare.

110. În al treilea rând, chiar dacă un desen sau model industrial identic cu desenul sau cu modelul contestat ar fi reprodus în documentele prezentate de persoana care solicită declararea nulității, EUIPO nu își poate întemeia decizia *ex officio* pe această anterioritate în cazul în care solicitantul și-a întemeiat argumentația pe alte desene sau modele industriale.

111. În speță, nu ar reieși nici din cererea de declarare a nulității, nici din observațiile depuse de Group Nivelles atât în fața diviziei de anulare, cât și în fața Camerei a treia de recurs a EUIPO că această întreprindere a identificat și a precizat cu claritate, în sensul articolului 28 alineatul (1) litera (b) punctul (v) din regulamentul de punere în aplicare, întregul dispozitiv de evacuare a lichidelor ca fiind desenul sau modelul industrial anterior invocat în susținerea cererii sale de declarare a nulității. Divizia de anulare ar fi limitat astfel examinarea comparativă dintre desenul sau modelul industrial contestat și desenul sau modelul anterior doar la placa de acoperire, fără a lua în considerare celelalte caracteristici, pe care Camera a treia de recurs le-ar fi considerat ulterior pertinente în vederea acestei comparații, cum sunt forma cuvei și prezența fantelor laterale.

112. EUIPO arată că abia în etapa cererii introduse în fața Tribunalului, deci tardiv, Group Nivelles ar fi avut în vedere întregul dispozitiv de evacuare a lichidelor. În consecință, Tribunalul ar fi trebuit să considere că, în aceste condiții, reclamantul modifica obiectul litigiului în fața camerei de recurs a EUIPO, în sensul articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură.

23 C-345/13, EU:C:2014:2013.

113. În memoriul în răspuns, ESS își însușește argumentele invocate de EUIPO.

114. În schimb, Group Nivelles consideră că EUIPO procedează la o examinare inexactă a faptelor pertinente și propune Curții respingerea acestui motiv ca nefondat.

b) Cu privire la al doilea motiv

115. În susținerea celui de al doilea motiv, EUIPO invocă două critici.

116. Prin intermediul primei critici, EUIPO susține că raționamentul adoptat de Tribunal la punctele 77 și 78 din hotărârea atacată este contrar articolului 5 din Regulamentul nr. 6/2002, în condițiile în care instituie în sarcina sa obligația de a combina diferitele componente ale unui desen sau model industrial divulgate în mod separat, precum în cazul unui plăci de acoperire și al unei cuve, publicate în pagini diferite ale unui același catalog.

117. EUIPO se referă încă o dată la Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions [24], în care, potrivit acestuia, Curtea confirmă, în ceea ce privește articolul 6 din Regulamentul nr. 6/2002, referitor la examinarea caracterului individual al unui desen sau model industrial, că un desen sau model industrial nu poate fi comparat cu „un amalgam de elemente specifice sau de părți ale unor desene sau modele industriale anterioare, ci [cu] desene sau modele industriale anterioare individualizate și determinate”. O asemenea apreciere ar trebui să fie aplicată prin analogie la examinarea noutății unui desen sau model industrial, în sensul articolului 5 din acest regulament.

118. Împrejurarea că diferitele componente ale unui desen sau model făcute publice separat sunt destinate să fie utilizate împreună nu ar modifica această concluzie. Astfel, asamblarea acestor diferite componente ar permite să se obțină aparența unui desen sau a unui model industrial, dar aceasta ar fi ipotetică sau, în orice caz, susceptibilă de aproximații importante. Or, atât securitatea juridică la care este îndreptățit să se aștepte titularul desenului sau modelul contestat, cât și noțiunea „identitate” între două desene sau modele industriale, proprie articolului 5 din Regulamentul nr. 6/2002, s-ar opune unui examen comparativ întemeiat pe ipoteze sau pe aproximații.

119. Prin intermediul celei de a doua critici, EUIPO susține că analiza Tribunalului este, în plus, întemeiată pe o denaturare a situației de fapt.

120. Astfel, comparația dintre ilustrațiile la care se referă Tribunalul, și anume cele ale plăcii de acoperire și ale cuvei făcute publică în cataloagele Blücher prezentate de Group Nivelles și cele ale sistemului de scurgere reprezentat în cataloagele prezentate de ESS, nu ar permite identificarea formei și a caracteristicilor desenului sau modelului industrial anterior.

121. ESS apreciază că acest al doilea motiv trebuie declarat întemeiat.

122. Group Nivelles consideră, la rândul său, că acest al doilea motiv trebuie să fie respins ca nefondat, având în vedere în special faptul că EUIPO ajunge la o lectură și o interpretare eronate ale Hotărârii din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions [25], precum și la o apreciere inexactă a elementelor factuale.

2. Examinare

123. Pentru motivele pe care le vom prezenta în cele ce urmează, considerăm că Tribunalul a săvârșit într-adevăr o eroare de drept la punctele 77-79 din hotărârea atacată.

24 C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 26.

25 C-345/13, EU:C:2014:2013. A se vedea printre altele Hotărârea din 19 aprilie 2012, Artegodan/Comisia (C-221/10 P, EU:C:2012:216, punctul 94 și jurisprudența citată).

124. Astfel, considerăm că Tribunalul nu poate impune organelor EUIPO să reconstituie, în vederea aprecierii lor, desenul sau modelul industrial anterior pe baza a diferite extrase din cataloage anexate la cererea de declarare a nulității, întrucât o asemenea obligație este, în opinia noastră, contrară termenilor și sferei de aplicare a articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002 și, prin urmare, nu poate nici să se înscrie în cadrul aprecierii caracterului de noutate al unui desen sau model industrial, în sensul articolului 5 din acest regulament, și nici să țină, ca atare, de competențele atribuite organelor EUIPO prin articolul 63 alineatul (1) din regulamentul menționat.

125. Potrivit articolului 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, examinarea la care organele EUIPO procedează în cadrul unei cereri de declarare a nulității este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți.

126. În temeiul acestei dispoziții, EUIPO nu ia în considerare alte desene sau modele industriale anterioare decât cele avute în vedere în mod expres de solicitant [26]. Astfel, EUIPO consideră că nu îi revine atribuția de a stabili prin supoziții și deducții care dintre desenele sau modelele industriale anterioare, dintre cele reproduse în mijloacele de probă scrise ale solicitantului, poate fi pertinent atunci când solicitantul nu furnizează alte precizări în această privință [27].

127. Trebuie avut în vedere că, în cadrul unei cereri de declarare a nulității și în conformitate cu dispozițiile articolului 52 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 [28] și ale articolului 28 alineatul (1) litera (b) din regulamentul de punere în aplicare, revine în primul rând părții care se opune înregistrării unui desen sau model industrial sarcina de a dovedi existența și divulgarea unui desen sau model industrial anterior identic sau care produce o impresie globală similară.

128. În cadrul unei acțiuni în declararea nulității, titularul unui desen sau model industrial anterior trebuie să demonstreze, așadar, în primul rând, că acest desen sau model industrial este identic sau produce o impresie globală similară cu desenul sau cu modelul industrial contestat și, în al doilea rând, că acesta a fost făcut public.

129. Proba este liberă și rămâne la dispoziția solicitantului [29].

130. Articolul 28 alineatul (1) litera (b) punctele (v) și (vi) din regulamentul de punere în aplicare impune numai ca cererea de declarare a nulității, atunci când se întemeiază pe lipsa de noutate a desenului sau modelului industrial contestat, să cuprindă precizarea și reproducerea desenului sau a modelului anterior, documentele care dovedesc divulgarea anterioară a acestuia din urmă și, în sfârșit, faptele, dovezile și observațiile prezentate în susținerea cererii.

26 A se vedea EUIPO, *Directives relatives à l'examen sur les dessins ou modèles communautaires enregistrés – Examen des demandes en nullité de dessins ou modèles* din 23 martie 2016, punctul 5.5.1.6, p. 34, al cincilea alineat, disponibile pe pagina de internet a EUIPO (https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/law_and_practice/designs_practice_manual/WP_2_2016/examination_of_design_invalidity_applications_fr.pdf), denumite în continuare „directivele EUIPO".

27 Astfel, în decizia sa din 4 octombrie 2006 referitoare la o cerere de declarare a nulității unui desen sau model industrial comunitar înregistrat cu numărul 00320809-0001 și reprezentând un radiator, divizia de anulare a refuzat să țină seama de diverse desene sau modele industriale de radiatoare reprezentate într-un catalog, solicitantul neprecizând care dintre numeroasele desene sau modele industriale reprezentate trebuia considerat ca fiind desenul sau modelul industrial anterior (punctul 10).

28 Potrivit acestei dispoziții, cererea trebuie să fie motivată.

29 A se vedea în această privință Hotărârea din 9 martie 2012, Coverpla/OAPI – Heinz-Glas (Flacon) (T-450/08, nepublicată, EU:T:2012:117, punctele 21-25). Tribunalul a confirmat această abordare în hotărâri recente, și anume Hotărârea din 7 noiembrie 2013, Budziewska/OAPI – Puma (Felină în salt) (T-666/11, nepublicată, EU:T:2013:584, punctul 24), Hotărârea din 15 octombrie 2015, Promarc Technics/OAPI – PIS (Parte dintr-o ușă) (T-251/14, nepublicată, EU:T:2015:780, punctul 31), și Hotărârea din 14 iulie 2016, Thun 1794/EUIPO – Adekor (Simboluri grafice decorative) (T-420/15, nepublicată, EU:T:2016:410, punctele 26 și 27). Directivele EUIPO preiau această jurisprudență la punctul 5.5.1.6, p. 34, al doilea alineat.

131. Formularul care permite introducerea unei cereri de declarare a nulității prevede o secțiune specifică în acest scop [30].

132. Potrivit articolului 30 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare, aceste elemente sunt necesare sub sancțiunea inadmisibilității, organele EUIPO având totuși posibilitatea de a invita în prealabil solicitantul să remedieze neregulile constatate.

133. Regulamentul de punere în aplicare și directivele EUIPO [31] nu aduc nicio altă precizare în ceea ce privește probele care trebuie furnizate de persoana care solicită declararea nulității pentru a justifica divulgarea unui desen sau model industrial anterior care este identic cu desenul sau cu modelul industrial contestat sau care produce o impresie globală similară [32].

134. În prezenta cauză este cert că persoana care solicită declararea nulității nu a identificat și nici nu a reprodus în mod corespunzător întregul desen sau model industrial anterior, nici în cadrul cererii sale de declarare a nulității, nici în cursul procedurii desfășurate în fața organelor EUIPO. Acesta a reprodus, așadar, doar acea parte a desenului sau modelului industrial pe care a considerat-o vizibilă în cursul unei utilizări normale, și anume placa de acoperire.

135. Într-o asemenea ipoteză, Tribunalul poate impune camerei de recurs a EUIPO să remedieze această neregulă prin reconstituirea, în vederea aprecierii, a desenului sau modelului industrial anterior pe baza a diferite extrase din cataloagele Blücher anexate la cererea de declarare a nulității, „chiar dacă în [înscrisurile prezentate] nu era cuprinsă nicio imagine a unei astfel de combinații” [33]?

136. Răspunsul nostru este negativ.

137. În primul rând, o asemenea obligație încalcă termenii și sfera de aplicare a articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002 coroborat cu articolul 28 alineatul (1) litera (b) punctul (v) din regulamentul de punere în aplicare.

138. Potrivit articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002, desenul sau modelul industrial este definit ca vizând „*aspectul exterior* al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă, în special, caracteristicile *liniilor*, *contururilor*, *culorilor*, *formei*, *texturii* și/sau a *materialelor* și/sau a *ornamentației* produsului în sine” [34].

139. Această dispoziție transpune astfel principiul potrivit căruia dreptul desenului sau modelului industrial este într-adevăr un drept de proprietate asupra *aspectului exterior* al unui produs și care trebuie deosebit de dreptul brevetului, care este un drept de proprietate asupra unei invenții.

30 A se vedea formularul intitulat „Cerere de declarare a nulității unui desen sau model comunitar înregistrat”, disponibil pe pagina de internet a EUIPO (https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/contentPdfs/forms_filings/all_downloadable_forms/invalidity_rcd_fr.pdf), precum și notele explicative cu privire la acest formular, în special punctele 2.6 și 3, p. 4 și 5.

31 A se vedea directivele EUIPO, punctul 3.9.2, p. 12, primul și al doilea alineat.

32 Tribunalul a ajuns la o concluzie identică în cadrul dreptului mărcilor în Hotărârea din 20 aprilie 2005, Atomic Austria/OAPI – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC BLITZ) (T-318/03, EU:T:2005:136, punctul 39), în ceea ce privește interpretarea articolului 76 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146) și a normei 16 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului privind marca comunitară (JO 1995, L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189), al căror conținut normativ corespunde în esență cu cel al articolului 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 și cu cel al articolului 28 alineatul (1) litera (b) din regulamentul de punere în aplicare.

33 Punctul 79 din hotărârea atacată.

34 Sublinierea noastră.

140. Trebuie să se țină seama de faptul că desenul sau modelul industrial are o funcție estetică, având drept scop să ornamenteze obiectul căruia i se aplică, să îi confere un aspect distinct și recognoscibil, o fizionomie proprie acestuia, prin liniile, contururile, formele sau chiar și prin grafica sa deosebită [35].

141. Așadar, precizările avute în vedere în cadrul articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002 fac trimitere la elemente care pot fi percepute cu ochiul liber [36].

142. Prevăzând la articolul 28 alineatul (1) litera (b) punctul (v) din regulamentul de punere în aplicare cerința privind „precizarea și reproducerea desenelor sau a modelelor anterioare”, legiuitorul impune persoanei care solicită declararea nulității să reproducă un desen sau un model industrial concret, individualizat, determinat și identificat, pentru a prelua expresia utilizată la punctul 25 din Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions [37]. Astfel, în această hotărâre, care privește interpretarea articolului 6 din Regulamentul nr. 6/2002, Curtea a considerat că comparația pe care o implică aprecierea caracterului individual al unui desen sau model industrial nu se poate întemeia pe „un amalgam de elemente specifice sau de părți ale unor desene sau modele industriale anterioare, ci [pe] impresia produsă de desene sau modele industriale anterioare individualizate și determinate” [38].

143. Aceste cerințe sunt esențiale în vederea aprecierii temeiniciei unei cereri de declarare a nulității.

144. Astfel, reproducerea creației anterioare trebuie să permită stabilirea întinderii dreptului anterior revendicat și, în același mod, a întinderii drepturilor pe care titularul desenului sau modelului industrial contestat le poate pretinde în mod legitim.

145. Întinderea acestor drepturi se stabilește printr-o trimitere la desenul sau la modelul reprodus în cererea de declarare a nulității, iar nu prin descrierea sau prin legenda care îl însoțește, facultativă și lipsită de orice valoare juridică, spre deosebire de revendicările dintr-un brevet. Protecția conferită desenului sau modelului industrial privește desenul sau modelul industrial astfel cum a fost reprodus, iar ceea ce se menționează în legendă nu este, așadar, decât o completare indicativă [39]. Prin urmare, reproducerea desenului sau modelului industrial anterior trebuie să fie suficientă în sine.

146. În plus, această reproducere trebuie să permită pârâtului să stabilească cu precizie care sunt caracteristicile ornamentale sau estetice ale desenului sau modelului industrial anterior pe care le-ar fi imitat și, în consecință, să apere în fond originalitatea propriului desenul sau model.

147. În sfârșit, această reproducere trebuie să permită organelor EUIPO să identifice în mod concret și sigur desenul sau modelul industrial anterior pentru a proceda, în conformitate cu articolele 5-7 din Regulamentul nr. 6/2002, la aprecierea caracterului individual și de noutate al desenului sau modelului industrial contestat și la comparația pe care aceasta o implică între desenele sau modelele industriale în discuție. Or, a examina aspectul dacă desenul sau modelul industrial contestat este într-adevăr lipsit de noutate sau de caracter individual presupune în mod vădit condiția de a avea la dispoziție un desen sau model industrial anterior concret și determinat.

148. Pentru îndeplinirea acestor obiective este deci esențial să se aibă la dispoziție o imagine a desenului sau modelului industrial anterior, întrucât acest aspect rezultă chiar din natura obiectului pe care urmărește să îl protejeze Regulamentul nr. 6/2002 și din rațiunea pentru care i se asigură protecție.

35 A se vedea Greffe, F., și Greffe, P., *Traité des dessins et modèles*, ediția a noua, LexisNexis, Paris, 2014, punctele 87 și 88, p. 40.

36 A se vedea Raynard, J., Py, E., și Tréfigny, P., *Droit de la propriété industrielle*, ediția a cincea, LexisNexis, Paris, 2016, punctul 525, p. 304.

37 C-345/13, EU:C:2014:2013. La punctul amintit, Curtea a statuat că „aprecierea caracterului individual al unui desen sau model industrial [în sensul articolului 6 din Regulamentul nr. 6/2002] trebuie efectuată în raport cu unul sau mai multe desene sau modele industriale concrete, individualizate, determinate și identificate din ansamblul desenelor sau modelelor industriale divulgate anterior publicului”.

38 Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions (C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 26).

39 A se vedea Pasa, J., *Droit de la propriété industrielle, Tome 1: Marques et autres signes distinctifs, dessins et modèles*, Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence, Paris, 2006, punctul 752, p. 710.

149. Această imagine trebuie să permită sesizarea aspectului exterior al produsului în care este încorporat desenul sau modelul industrial într-un ansamblu definitiv și recognoscibil prin liniile, contururile, forma, textura sau chiar și prin ornamentația sau materialele sale, astfel cum se prevede la articolul 3 din acest regulament.

150. Dreptul asupra desenului sau modelului industrial nu are deci ca obiectiv protecția unei idei sau a unui desen sau model industrial care ar fi aproape de realizare sau care ar fi opera unei reconstituiri, întrucât, în asemenea ipoteze, nimeni nu reușește să sesizeze aspectul exterior al produsului în acest ansamblu definitiv și recognoscibil care îi este propriu. Acesta este de altfel motivul pentru care, potrivit articolului 4 din regulamentul menționat, doar caracteristicile vizibile ale desenelor sau modelelor industriale pot beneficia de protecție.

151. În consecință, aceasta exclude orice încercare de reconstituire a desenului sau modelului industrial anterior, cu atât mai mult în condițiile în care nicio imagine a unei asemenea combinații nu figurează în înscrisurile prezentate.

152. Într-adevăr, o asemenea reconstituire va conține imperfecțiuni întrucât va implica în mod necesar aproximări, contrare nu numai dispozițiilor articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002, ci și cerințelor referitoare la aprecierea, în sensul articolului 5 din acest regulament, a caracterului de noutate al desenului sau modelului industrial.

153. În prezentele cauze, de exemplu, reiese din cuprinsul punctelor 64 și 65 din hotărârea atacată, necontestate de părți, că ilustrațiile prezentate de recurentă în anexa la cererea sa de declarare a nulității reprezentau diferite tipuri de placă de acoperire, cu forme și cu dimensiuni diferite, care pot fi combinate cu cuve și cu sifoane pentru a constitui un dispozitiv complet de evacuare a lichidelor.

154. Or, cum să se procedeze la compararea desenelor sau modelelor industriale, inerentă examinării temeiniciei unei cereri de declarare a nulității, în cazul în care aspectul exterior al produsului și în special caracteristicile liniilor, ale contururilor, ale culorilor și ale formei sale nu sunt în mod clar recognoscibile și identificabile?

155. Reconstituirea pe care EUIPO ar trebui să o efectueze, potrivit Tribunalului, este, în opinia noastră, susceptibilă să conducă la desene sau modele industriale care ar prezenta diferențe ce nu ar fi în mod necesar minore.

156. O asemenea reconstituire nu ar permite deci să se asigure o examinare adecvată a temeiniciei cererii de declarare a nulității în condițiile în care nu ar permite să se sesizeze aspectul exterior al produsului în sensul articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002 și, astfel, să se procedeze în mod corespunzător la compararea desenelor sau modelelor industriale în discuție pe care o impune articolul 5 din acest regulament.

157. Din moment ce Tribunalul a statuat, în Hotărârea din 9 martie 2012, Coverpla/OAPI – Heinz-Glas (Flacon)[40], că divulgarea desenului sau modelului industrial anterior nu poate fi demonstrată prin probabilități sau prezumții, ci trebuie să se întemeieze pe elemente concrete și obiective care dovedesc o divulgare efectivă a desenului sau a modelului industrial anterior pe piață[41], acest principiu trebuie să se aplice, așadar, *a fortiori* în cazul reproducerii desenului respectiv.

40 T-450/08, nepublicată, EU:T:2012:117, punctele 21-25.

41 A se vedea punctul 24 din această hotărâre, precum și punctul 5.5.1.6, p. 34, al treilea alineat din directivele EUIPO. A se vedea prin analogie Hotărârea din 7 iunie 2005, Lidl Stiftung/OAPI – REWE-Zentral (Salvita) (T-303/03, EU:T:2005:200, punctul 38 și jurisprudența citată).

158. În această privință, directivele EUIPO precizează că, atunci când reproducerea anexată la cererea de declarare a nulității nu permite să se reprezinte în mod adecvat desenul sau modelul industrial anterior, făcând astfel imposibilă orice comparație cu desenul sau modelul contestat, aceasta nu constituie o divulgare în sensul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 [42].

159. Principiul dedus de Tribunal la punctul 79 din hotărârea atacată se inspiră în realitate mai mult din dreptul brevetelor de invenție decât din dreptul desenelor sau modelelor industriale [43], întrucât abordarea sa urmărește să acorde exclusivitate unui tip de sistem de evacuare a lichidelor care poate prezenta aspecte exterioare diverse.

160. Or, aceasta constituie o încălcare a termenilor și a sferei de aplicare a articolului 3 din Regulamentul nr. 6/2002.

161. În consecință, obligația pe care Tribunalul o impune la punctul 79 din hotărârea atacată și care se întemeiază pe considerațiile pe care acesta le-a reținut la punctele 77 și 78 din această hotărâre nu se poate înscrie în cadrul examinării la care organele EUIPO trebuie să procedeze în conformitate cu articolul 5 și cu articolul 63 alineatul (1) din regulamentul menționat.

162. În schimb, aceasta nu înseamnă că organele EUIPO sunt obligate să rămână în stare de pasivitate într-o ipoteză precum cea în discuție, în care persoana care solicită declararea nulității a reprodus doar partea din desenul sau modelul industrial pe care a considerat-o vizibilă în cursul unei utilizări normale.

163. Astfel, articolul 65 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, care privește probațiunea *„în cadrul oricărei proceduri în fața [EUIPO]”* [44] prevede o listă neexhaustivă a mijloacelor de probă [45].

164. În pofida limitelor prevăzute la articolul 63 alineatul (1) din acest regulament, organele EUIPO pot, așadar, în cadrul unei cereri de declarare a nulității, să administreze mijloace de probă și deci să asculte părțile sau martorii, să solicite informații ori prezentarea de documente și de mijloace de probă sau chiar să ceară o expertiză.

165. Astfel, în prezentele cauze, reiese din cuprinsul punctului 68 din hotărârea atacată, care nu a fost contestat de părți, că o reproducere a unui desen sau model industrial care reprezintă întregul dispozitiv de evacuare a lichidelor propus de întreprinderea Blücher a fost comunicată de ESS în anexa la observațiile sale în fața diviziei de anulare. Scopul acestui documente era acela de a demonstra aplicarea industrială a respectivului dispozitiv de evacuare a lichidelor.

166. Organele EUIPO aveau deci la dispoziție o reproducere a întregului dispozitiv de evacuare a lichidelor propus de întreprinderea respectivă.

42 A se vedea directivele EUIPO, punctul 5.5.6.1, p. 34, al șaselea alineat. În această privință, este interesant să ne referim la Decizia Camerei a treia de recurs a EUIPO din 10 martie 2008, în cauza R 586/2007-3, „Barbecues”, și în mod deosebit la următoarele puncte:

„23. Cea de a doua obiecție privește calitatea imaginii unui grătar Cinders reprezentat (în mod identic) în două reviste și în broșurile publicitare Cinders Barbecues […].

24. Acea imagine reprezintă un grătar a cărui suprafață este acoperită în întregime de carne. Cu toate acestea, divizia de anulare a reușit să perceapă „patru bare distincte”. Imaginea a devenit neclară ca efect al unei măriri excesive, *astfel încât configurația exactă a grătarului nu poate fi văzută cu ușurință, dar divizia de anulare a observat „plăci de extremitate cu forme caracteristice* (fără a face precizări suplimentare). *Camera de recurs nu este convinsă că imaginea – fiind singurul element de probă pertinent în susținerea divulgării – confirmă aceste concluzi și cu atât mai puțin că face posibilă o comparație fiabilă cu desenul sau modelul industrial contestat în vederea aprecierii impresiei globale pe care i-o produc utilizatorului avizat.*

[…]26. *Rezultă că această imagine, care nu reprezintă în mod adecvat desenul sau modelul industrial anterior, făcând astfel imposibilă orice comparație cu desenul sau modelul industrial contestat, nu constituie divulgare în sensul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002*” (sublinierile noastre).

43 Descrierea anexată la cererea de brevet conține printre altele o prezentare a invenției astfel cum a fost caracterizată în solicitări, o descriere a unor eventuale desene, o prezentare detaliată a cel puțin o modalitate de realizare a invenției, însoțită de exemple, indicarea modului în care invenția este susceptibilă de aplicare industrială.

44 Sublinierea noastră.

45 La fel ca, în dreptul mărcilor, articolul 76 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94.

167. În cadrul investigării cauzei și ținând seama de faptul că, în speță, Camera a treia de recurs a EUIPO:

– a ajuns la concluzia că divizia de anulare a efectuat în mod greșit o comparație numai între placa de acoperire inclusă în desenul sau modelul industrial contestat și placa de acoperire reprodusă de recurentă și,

– în consecință, a reținut în vederea acestei comparații că desenul sau modelul industrial contestat se compune dintr-o placă de acoperire, dar și din renuri laterale și din fețe exterioare ale sifonului de duș,

aceasta putea, după cum în mod corect a subliniat Tribunalul la punctul 79 din hotărârea atacată, să înțeleagă cu ușurință, având în vedere extrasele din cataloagele Blücher prezentate de Group Nivelles, că placa de acoperire reprodusă de aceasta urma să fie combinată cu cuve și cu sifoane în același mod în care placa de acoperire este reprodusă în desenul sau modelul industrial contestat.

168. Prin urmare, Camera a treia de recurs a EUIPO putea:

– fie să oblige Group Nivelles să furnizeze reproduceri suplimentare ale desenului sau modelului industrial anterior, astfel cum a fost încorporat într-un dispozitiv complet de evacuare a lichidelor. Aceasta propusese de altfel Camerei a treia de recurs a EUIPO să îi furnizeze eșantioane din produsele reprezentate în documentele anexate, diferite de cele prezentate deja, în cazul în care camera urma să organizeze o ședință. În această privință, camera respectivă a considerat că o procedură orală nu era utilă, apreciind că avea la dispoziție toate elementele necesare pentru pronunțarea unei decizii [46];

– fie să se refere la reproducerea desenului sau modelului industrial care reprezintă întregul dispozitiv de evacuare a lichidelor propus de întreprinderea Blücher furnizat de ESS, eventual redeschizând dezbaterile astfel încât să garanteze respectarea dreptului la apărare al părților din procedura de anulare și echitatea procedurală.

169. Nu considerăm că aceste inițiative depășeau competențele care îi sunt atribuite în cadrul articolului 63 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

170. Dimpotrivă, în cadrul procedurii în discuție, Camera a treia de recurs a EUIPO nu a ezitat să utilizeze puterea de decizie care îi este atribuită prin articolul 63 alineatul (2) din acest regulament, examinând toate faptele, probele și argumentele suplimentare furnizate de ambele părți, chiar și pe cele depuse tardiv, pentru a completa faptele și probele prezentate deja de acestea în cadrul procedurii de declarare a nulității [47].

171. În plus, aceste măsuri se înscriau perfect în cadrul mijloacelor de probă prevăzute la articolul 65 alineatul (1) din regulamentul menționat.

172. În această privință, trebuie să se observe că jurisprudența interpretează normele de competență ale EUIPO într-un mod foarte dinamic. Ne referim în special la interpretarea reținută de Tribunal a articolelor 74 și 76 din Regulamentul nr. 40/94. Aceste două dispoziții, care reglementează competențele EUIPO în cadrul unei cereri de opoziție la înregistrarea unei mărci a Uniunii, sunt redactate în același mod precum cele ce reglementează competențele EUIPO în cadrul unei cereri de declarare a nulității unui desen sau model comunitar.

46 Punctele 18-24 din decizia în litigiu.

47 A se vedea punctele 20-24 din decizia în litigiu.

173. Astfel, în Hotărârea din 20 aprilie 2005, Atomic Austria/OAPI – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC BLITZ)[48], referitoare la o procedură de opoziție la înregistrarea unei mărci comunitare, Tribunalul a statuat că EUIPO nu poate renunța la o apreciere completă a faptelor și a documentelor prezentate, arătând că revine persoanei care formulează opoziția sarcina de a-i furniza, din proprie inițiativă, informații detaliate și probe în sprijinul opoziției formulate[49]. Limitarea bazei factuale a examinării efectuate de EUIPO și principiul disponibilității, potrivit căruia părțile au inițiativa procesului și îi stabilesc conținutul, nu exclud, așadar, ca acesta să ia în considerare, pe lângă faptele invocate în mod explicit de Group Nivelles, toate indicațiile furnizate de părți.

174. Având în vedere aceste elemente, deși regretăm că, în speță, Camera a treia de recurs a EUIPO nu a administrat mijloacele de probă care se impuneau pentru a fi în posesia unei reproduceri a dispozitivului complet de evacuare a lichidelor propus de întreprinderea Blücher, nu este mai puțin adevărat că, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 79 din hotărârea atacată, nu îi revenea atribuția de a remedia această neregulă reconstituind, în vederea aprecierii, desenul sau modelul industrial anterior pe baza a diferite extrase din cataloagele Blücher anexate la cererea de declarare a nulității.

175. Având în vedere aceste considerații, apreciem că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la punctele 77-79 din hotărârea atacată întrucât a cerut ca EUIPO să reconstituie, în vederea aprecierii, desenul sau modelul industrial anterior pe baza a diferite extrase din cataloagele Blücher anexate la cererea de declarare a nulității și întrucât a relativizat, în cadrul acestei aprecieri, importanța faptului de a avea la dispoziție imaginea desenului sau modelului industrial anterior solicitat.

176. Ținând seama de această concluzie, nu este necesar, în opinia noastră, să se examineze critica întemeiată pe denaturarea situației de fapt, invocată de EUIPO în susținerea celui de al doilea motiv.

177. Cu toate acestea, deși raționamentul Tribunalului este afectat de o încălcare a dreptului Uniunii, nu considerăm că această constatare este de natură să determine anularea în totalitate a hotărârii atacate.

178. Astfel, concluzia la care ajunge Tribunalul în privința legalității deciziei în litigiu este întemeiată în mod valabil pe alte motive, dezvoltate cu titlu principal și în mod autonom la punctele 60-70 din hotărârea atacată[50].

179. Acestea sunt motivele, care de altfel nu sunt contestate de părți, care stau la baza dispozitivului hotărârii atacate.

180. Astfel, Tribunalul a statuat în mod întemeiat, la punctele 60 și 61 din această hotărâre, că, într-adevăr, Camera a treia de recurs a EUIPO a săvârșit o eroare în cadrul aprecierii noutății desenului sau modelului industrial contestat atunci când a comparat toate caracteristicile vizibile ale acestuia cu un singur element al desenului sau modelului industrial anterior, neinterpretând deci în mod corect, în cuprinsul deciziei în litigiu, consecințele erorii săvârșite de divizia de anulare pe care a constatat-o.

181. În această privință, este perfect exact, după cum a statuat Tribunalul la punctul 62 din hotărârea atacată, că „aprecierea noutății unui desen sau model industrial contestat necesita o comparație între caracteristicile vizibile, după instalare, ale acestuia din urmă și caracteristicile vizibile, după instalare, ale desenului sau modelului industrial anterior, din care făcea parte placa de acoperire sus-menționată”.

48 T-318/03, EU:T:2005:136.

49 A se vedea punctul 38 din această hotărâre.

50 A se vedea prin analogie Hotărârea din 10 iulie 2014, Nikolaou/Curtea de Conturi (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, punctul 38).

182. Tot în mod întemeiat Tribunalul a statuat, la punctul 62 din hotărârea atacată, că „examinarea elementelor prezentate de părți în fața [EUIPO] *nu putea decât să conducă la concluzia că* placa de acoperire care figurează în centrul ilustrației [anexate la cererea de declarare a nulității] era numai o parte dintr-un dispozitiv de evacuare a lichidelor”[51]. Analiza înscrisurilor comunicate de părți organelor EUIPO efectuată de Tribunal la punctele 63-69 din această hotărâre este convingătoare și împărtășim din plin punctul său de vedere potrivit căruia, având în vedere aceste înscrisuri, EUIPO nu putea decât să constate că solicitantul reproducea în cadrul cererii sale de declarare a nulității numai o parte din dispozitivul de evacuare a lichidelor supus examinării.

183. Aceste motive permit prin ele însele să se susțină concluzia Tribunalului potrivit căreia Camera treia de recurs a EUIPO a săvârșit într-adevăr o eroare în cadrul aprecierii caracterului de noutate al desenului sau modelului industrial contestat, care justifica anularea deciziei în litigiu.

184. După cum aceasta reiese cu multă claritate din cuprinsul punctelor 71 și 86 din hotărârea atacată, aceste motive sunt independente de considerațiile pe care Tribunalul le-a adoptat la punctele 72-85 din aceeași hotărâre ca răspuns la argumentele invocate de EUIPO și de ESS și în special de raționamentul pe care acesta l-a dezvoltat la punctele 77-79 din hotărârea respectivă[52].

185. În aceste condiții, chiar dacă examinarea celor două motive invocate de EUIPO a evidențiat existența unei erori de drept săvârșite de Tribunal, această constatare nu este, în opinia noastră, de natură să conducă la anularea hotărârii atacate.

B – Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolelor 6 și 7 din Regulamentul nr. 6/2002 coroborate cu articolul 25 alineatul (1) litera (b) din acest regulament

186. După cum am anunțat la punctul 88 din prezentele concluzii, în condițiile în care al treilea motiv este îndreptat împotriva unor motive a căror anulare o propunem ca urmare a încălcării de către Tribunal a limitelor controlului său jurisdicțional, nu este necesar să se examineze acest motiv.

187. Având în vedere ansamblul acestor considerații, amintim că reiese dintr-o jurisprudență constantă că, dacă motivele unei hotărâri a Tribunalului relevă o încălcare a dreptului Uniunii, însă dispozitivul acesteia apare ca fiind întemeiat pentru alte motive de drept, recursul trebuie respins[53].

188. Propunem, prin urmare, Curții să respingă recursul introdus de EUIPO și să îl oblige la plata cheltuielilor de judecată, în aplicarea articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții.

IX – Cu privire la recursul formulat de ESS în cauza C-361/15 P

189. În susținerea recursului formulat, ESS invocă două motive.

190. Prin intermediul primului motiv, ESS critică analiza pe care Tribunalul a efectuat-o în ceea ce privește pertinența, în vederea aprecierii caracterului individual și de noutate al desenului sau modelului industrial contestat, a utilizării căreia îi este destinat produsul în care se încorporează desenul sau modelul industrial anterior. Acest prim motiv cuprinde trei aspecte, prin care ESS contestă considerațiile adoptate de Tribunal la punctele 115-123 și 133 din hotărârea atacată, în lumina articolelor 5 și 6, precum și a articolului 7 alineatul (1) și în lumina articolelor 10 și 19, precum și a articolului 36 alineatul (6) din Regulamentul nr. 6/2002.

51 Sublinierea noastră.

52 A se vedea, cu privire la acest aspect, punctul 45 din prezentele concluzii.

53 A se vedea printre altele Hotărârea din 19 aprilie 2012, Artegodan/Comisia (C-221/10 P, EU:C:2012:216, punctul 94 și jurisprudența citată).

191. În ceea ce privește al doilea motiv, acesta se întemeiază pe încălcarea articolului 61 din acest regulament, ESS susținând că Tribunalul a depășit limitele controlului său jurisdicțional la punctul 137 din hotărârea atacată.

A – Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a articolelor 5 și 6, precum și a articolului 7 alineatul (1) și a articolelor 10 și 19, precum și a articolului 36 alineatul (6) din Regulamentul nr. 6/2002

192. Prin intermediul acestui prim motiv se urmărește repunerea în discuție a unei aprecieri a Tribunalului pe care o considerăm în afara limitelor controlului său de legalitate.

193. Pentru motivele pe care le-am prezentat la punctele 64-82 din prezentele concluzii, nu este deci necesar să se examineze acest motiv.

B – Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe nerespectarea de către Tribunal a limitelor controlului său de legalitate

1. Argumentația părților

194. Prin intermediul celui de al doilea motiv, ESS consideră că Tribunalul a depășit limitele controlului de legalitate pe care îl poate exercita în temeiul articolului 61 din Regulamentul nr. 6/2002, afirmând în cuprinsul ultimei fraze de la punctul 137 din hotărârea atacată că „[s]pre deosebire de ceea ce pare să prezume intervenienta, [faptul că plăcile de acoperire sunt adaptate unei utilizări în industrie] nu înseamnă […] că nu pot fi utilizate și în alte locuri, inclusiv într-un duș, unde în mod normal ar trebui să suporte sarcini mai reduse”.

195. Astfel, în opinia ESS, Camera a treia de recurs a EUIPO nu s-ar fi pronunțat nici cu privire la clasele de sarcini care figurează în cataloagele Blücher (sau la semnificația lor), nici cu privire la relevanța acestora din urmă pentru aprecierea caracterului individual sau de noutate al desenului sau modelului industrial contestat. ESS adaugă că ultima frază de la punctul 137 din hotărârea atacată era inutilă pentru a ajunge la acea concluzie.

196. Group Nivelles și EUIPO consideră că al doilea motiv trebuie declarat nefondat ca urmare a faptului că Tribunalul nu s-a substituit aprecierii Camerei a treia de recurs a EUIPO.

2. Examinare

197. Propunem Curții să respingă de la bun început acest motiv ca inoperant.

198. Cu titlu introductiv, trebuie reamintit că, la punctul 138 din hotărârea atacată, Tribunalul a conchis că în mod eronat Camera a treia de recurs a EUIPO a calificat placa de acoperire care figurează în centrul ilustrației anexate la cererea de declarare a nulității drept „sifon de duș”, în măsura în care „niciun element din dosar” nu indica faptul că această placă era destinată, în mod exclusiv sau principal, unei utilizări ca element al unui sifon de duș.

199. După cum reiese cu claritate din termenii utilizați la punctul 138 din hotărârea atacată, această concluzie se întemeiază pe o apreciere a documentelor transmise organelor EUIPO, care figurează la punctele 135-137 din hotărârea atacată. Ultima frază de la punctul 137 din această hotărâre iese însă în evidență, după cum demonstrează utilizarea adverbului „totuși”, în condițiile în care Tribunalul nu examinează nicidecum conținutul cataloagelor Blücher, ci efectuează o apreciere superfluă.

200. Această apreciere nu constituie în niciun caz temeiul concluziei la care Tribunalul ajunge la punctul 138 din hotărârea atacată, ceea ce reiese de altfel în mod expres din termenul „totuși” utilizat la acest punct, după cum admite de altfel, în mod expres, ESS atunci când subliniază că această apreciere era „inutilă” [54].

201. Acest al doilea motiv, întemeiat pe nerespectarea de către Tribunal a limitelor controlului său de legalitate, trebuie deci să fie respins.

202. Având în vedere ansamblul acestor considerații, propunem, în consecință, Curții să respingă recursul formulat de ESS și să o oblige pe aceasta la plata cheltuielilor de judecată în aplicarea articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

X – Concluzii

203. În lumina considerațiilor ce precedă, propunem Curții:

1) Să anuleze în parte Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 13 mai 2015, Group Nivelles/OAPI – Easy Sanitary Solutions (Canal de evacuare pentru duș) (T-15/13, EU:T:2015:281), în condițiile în care Tribunalul, la punctele 112-133 din această hotărâre, Tribunalul a apreciat aspectul dacă identificarea produsului în care este încorporat desenul sau modelul industrial anterior este un factor pertinent în vederea aprecierii caracterului individual sau de noutate al desenului sau modelului industrial contestat, statuând astfel dincolo de limitele controlului de legalitate al deciziilor camerelor de recurs ale Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), prevăzut la articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare.

2) Să respingă recursurile.

3) În cauza C-361/15 P, să oblige Easy Sanitary Solutions BV la plata cheltuielilor de judecată.

4) În cauza C-405/15 P, să oblige EUIPO la plata cheltuielilor de judecată, iar Regatul Unit, intervenient în această cauză, să suporte propriile cheltuieli de judecată.

54 A se vedea punctul 57 din recurs.